

dicht bij jou

[RAAYLAND]

Anti-pestprotocol

Versie maart 2026

[RAAYLAND]

Inhoud

Inleiding	2
De Vijfsporenaanpak	3
1. Ondersteuning van de gepeste leerling	3
2. Begeleiding van de leerling die pest	3
3. Betrekken van ouders/verzorgers.....	3
4. Activeren van de klasgenoten (de middengroep)	3
5. Verantwoordelijkheid van de school.....	3
Stappenplan bij een melding van pesten	4
Registratie en eerste actie	4
Fase 1 - Gesprekken door de mentor	4
Fase 2 - Vervolgacties door mentor met JLC, APC of ondersteuner passend onderwijs.....	5
Fase 3 - Bij aanhoudend pestgedrag	5
Fase 4 - Laatste stap bij structureel pestgedrag.....	6
Taken	7
Taken Docent.....	7
Taken mentor	7
Taken Jaarlaagcoördinator (JLC)	7
Taken APC (antipestcoördinator)	8
Bijlagen	9
Stroomschema	9
Houding mentor/docent	10
Preventieve aanpak ter voorkoming van pesten bestaat o.a. uit:	10
Plagen vs. Pesten	11
DIGITAAL PESTEN	11

Inleiding

Op het Raayland College vinden we het van groot belang dat alle leerlingen zich veilig en geaccepteerd voelen. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn op school.

Pesten is onacceptabel en vraagt om een krachtige en eenduidige reactie vanuit de school. De centrale vraag is dan ook: hoe kunnen we pesten het beste voorkomen en aanpakken, en vooral: hoe doen we dat samen? Pesten heeft namelijk niet alleen impact op het slachtoffer, maar ook op de pester en de omstanders.

De mentor speelt hierin een sleutelrol. Als eerste aanspreekpunt kent de mentor de leerling goed en is daarmee een belangrijke schakel in de begeleiding. Daarnaast zijn ook de jaarlaagcoördinator (JLC), de Anti-Pestcoördinator (APC), het ondersteuningsteam, teamleiders en de directie betrokken bij het signaleren en aanpakken van pestgedrag.

Met dit protocol willen we helder maken hoe wij als school omgaan met pesten en welke stappen we nemen om een veilige leeromgeving voor iedereen te waarborgen.

Het anti-pestprotocol

Het anti-pestprotocol is een concreet plan waarin staat beschreven hoe wij als school omgaan met situaties waarin pesten voorkomt. Het protocol geeft stap voor stap aan wat er gebeurt: met wie er wordt gesproken, wie daarbij betrokken zijn en welke vervolgstappen worden genomen. Het biedt structuur en duidelijkheid in de aanpak van pestgedrag.

Waarom is een anti-pestprotocol belangrijk?

Het anti-pestprotocol zorgt voor transparantie richting leerlingen, ouders en medewerkers. Iedereen weet wat er van hen verwacht wordt en hoe er wordt gehandeld bij pestgedrag. Door het volgen van het protocol ontstaat er een gezamenlijke aanpak, waarbij de mentor, de pester, het slachtoffer, klasgenoten en ouders betrokken worden. Deze werkwijze staat bekend als de vijfsporenaanpak.

Daarnaast worden alle relevante gebeurtenissen rondom de peestsituatie zorgvuldig vastgelegd. Dit maakt het mogelijk om het verloop goed te volgen en biedt duidelijkheid voor alle betrokkenen.

Het bestaan van dit protocol onderstreept dat het Raayland College pesten serieus neemt. Door direct en consequent op te treden, maken we duidelijk dat pestgedrag niet wordt getolereerd en dat het gevolgen heeft voor de pester.

Meer informatie (over plagen, pesten en preventie)

In de bijlagen bij dit protocol vind je aanvullende informatie over het verschil tussen plagen en pesten, over digitaal pesten en over preventie t.a.v. pesten.

De Vijfsporenaanpak

De vijfsporenaanpak richt zich op alle betrokkenen bij een peestsituatie: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school. Door elk van deze groepen actief te betrekken, werken we samen aan een structurele oplossing. De mentor speelt hierin een centrale rol en bepaalt wanneer andere betrokkenen, zoals de jaarlaagcoördinator (JLC), Anti-Pestcoördinator (APC) of teamleider, worden ingeschakeld.

Deze aanpak is effectief omdat alle betrokkenen aangesproken worden en zowel preventief als curatief werkt. Door consequent elk spoor in te zetten, ontstaat een veerkrachtige en veilige schoolcultuur.

1. Ondersteuning van de gepeste leerling

- Luisteren naar de leerling en het probleem serieus nemen.
- Samen zoeken naar passende oplossingen.
- Begeleiding bieden bij het versterken van weerbaarheid, bijvoorbeeld via sociale vaardigheidstraining.
- Indien nodig, doorverwijzen naar deskundige hulp.
- Regelmatig vervolgesprekken plannen om de voortgang te bewaken.

2. Begeleiding van de leerling die pest

- In gesprek gaan over de impact van pesten op anderen.
- Werken aan positief sociaal gedrag en het naleven van afspraken.
- Indien nodig, inschakelen van externe hulpverlening.
- Zorgen voor een veilige omgeving waarin gedragsverandering mogelijk is.
- Duidelijke grenzen stellen en consequenties verbinden aan gedrag.
- Vervolggesprekken voeren om ontwikkeling te volgen.

3. Betrekken van ouders/verzorgers

- Ouders serieus nemen in hun zorgen en hen actief informeren.
- Transparant communiceren over de situatie en de aanpak.
- Samenwerken met ouders aan een gezamenlijke oplossing, zowel thuis als op school.
- Indien nodig, ouders doorverwijzen naar passende ondersteuning.

4. Activeren van de klasgenoten (de middengroep)

- In gesprek gaan met de klas over pesten en hun rol daarin.
- Leerlingen betrekken bij het bedenken van oplossingen.
- Stimuleren van een actieve en positieve bijdrage aan een veilige groepsfeer.

5. Verantwoordelijkheid van de school

- Zorgen dat alle medewerkers goed geïnformeerd zijn over pesten en de aanpak ervan.
- Duidelijk stelling nemen tegen pestgedrag.
- Jaarlijks het pestbeleid evalueren en actualiseren.
- Werken aan een schoolbrede cultuur van veiligheid en respect, waarin iedereen zich verantwoordelijk voelt.

Stappenplan bij een melding van pesten

Wanneer er een melding van pesten binnenkomt, volgt de school een zorgvuldig stappenplan. De mentor is hierin leidend en werkt nauw samen met de jaarlaagcoördinator (JLC), de Anti-Pestcoördinator (APC) en eventueel lid ondersteuningsteams en/of vertrouwenspersoon.

Registratie en eerste actie

De mentor verzamelt en noteert de volgende informatie:

- ❖ Wie is het slachtoffer?
- ❖ Wie is de pester?
- ❖ Wanneer heeft het pestgedrag plaatsgevonden?
- ❖ Waar vond het plaats?
- ❖ Hoe lang speelt het al?
- ❖ Wat is er precies gezien of gehoord? (Feiten en citaten)

Deze gegevens worden vastgelegd in Somtoday via het zorgvierkant (onder “incidenten, categorie pesterijen”)¹. De mentor informeert direct de jaarlaagcoördinator. Samen bepalen zij de vervolgstappen, waaronder het eventueel inschakelen van de APC of de ondersteuner passend onderwijs.

Fase 1 - Gesprekken door de mentor

Stap 1: gepeste leerling maakt melding

Stap 2: Gesprek met het slachtoffer (en eventueel medestander)

- De leerling deelt zijn/haar ervaringen.
- Gevoelens en feiten worden besproken en genoteerd.
- Vervolgacties worden alleen met instemming van de leerling afgesproken.
- Ouders worden geïnformeerd, na gesprek.

Stap 3: Gesprek met de pester(s) (en eventueel meeloper)

- De pester(s) worden uitgenodigd voor een gesprek.
- De leerling deelt zijn/haar ervaringen.
- Er wordt uitgelegd wat het probleem is en wat het effect is op het slachtoffer.
- De boodschap is duidelijk: het pesten moet stoppen.
- Er wordt geen schuld toegewezen, maar wel verantwoordelijkheid gevraagd.
- Er worden duidelijke afspraken gemaakt: het pestgedrag stopt.
- Ouders worden geïnformeerd, na gesprek.

¹ In het ondersteuningsboekje, gepubliceerd op intranet, wordt uitgelegd hoe een incidentmelding gedaan kan worden.

Fase 2 - Vervolgacties door mentor met JLC, APC of ondersteuner passend onderwijs

Tussenstap: Oplossingsgericht denken

- De pester bedenkt manieren om het slachtoffer te helpen zich beter te voelen.

Stap 4: Bemiddelingsgesprek met slachtoffer en pester

- Beide partijen vertellen hun verhaal.
- De mentor (of eventueel andere gespreksleider) leidt het gesprek neutraal en vat samen.
- Er worden gezamenlijke afspraken gemaakt en opgeschreven over gedrag en herstel.
- Bij meerdere pesters worden er 1 op 1 gesprekken gevoerd. Er vindt geen groepsgesprek plaats tussen de gepeste leerling en pesters.

Stap 5: ouders van beide leerlingen worden op de hoogte gesteld van de gebeurtenissen, gesprekken en afspraken.

- Team wordt geïnformeerd.

Stap 6: Mentor monitort de gemaakte afspraken na 1 week, 2 weken en 1 maand

- Dit doet mentor door gesprekjes te voeren met leerlingen en koppelt terug naar JLC. Het doel hiervan is in beeld brengen of afspraken nageleefd worden: door school en betrokken leerlingen (als input voor de evaluatiegesprekken, stap 7/8).

Stap 7: Vervolgafspraken

- Evaluatiemomenten worden ingepland.

Stap 8: Evaluatie en nazorg

- Na twee weken vindt een evaluatiegesprek plaats door JLC, eventueel aangevuld met mentor, APC of ondersteuner passend onderwijs.
- Nieuwe afspraken worden gemaakt voor twee weken en één maand later.

Stap 9: Borging

- Mentoren, JLC en team houden de situatie actief in de gaten.
- Bijzonderheden worden gedeeld en opgevolgd.

Fase 3 - Bij aanhoudend pestgedrag

Stap 10: Herbeoordeling en nieuwe afspraken

- Er volgt opnieuw een gesprek met beide partijen.
- Gaat het goed? Protocol wordt afgesloten.
- Gaat het niet goed? Er worden duidelijke gedragsafspraken gemaakt, fase van consequenties gaat in.

Stap 11: Ouders informeren en hulptraject bepalen

- Overleg met ouders en het ondersteuningsteam over verdere ondersteuning.

Stap 12: Traject starten, evalueren en borgen

- Een intensiever begeleidingstraject wordt gestart.
- Evaluaties vinden plaats met nadruk op gedragsverandering en nazorg.

Fase 4 - Laatste stap bij structureel pestgedrag

Stap 13: Escalatie

- Als het pestgedrag ondanks alle inspanningen aanhoudt, wordt de zaak overgedragen aan de teamleider of directie.
- Een schorsingsprocedure kan worden gestart.

Een stroomschema van het stappenplan is toegevoegd als bijlage.

Taken

De taken van docent, mentor, jaarlaagcoördinator en antipestcoördinator zijn hieronder specifiek uitgeschreven.

Taken Docent

De docent ziet en hoort veel in zijn lessen. De docent speelt een belangrijke rol in het signaleren en voorkomen van pestgedrag binnen de lessen.

- **Signaleren en melden:** Wanneer een leerling signalen van pestgedrag afgeeft, meldt de docent dit direct bij de mentor.
- **Klassenklimaat:** Zorgdragen voor een positieve en veilige sfeer in de lessen.
- **Bespreekbaar maken:** Bij constatering van pestgedrag het onderwerp direct bespreken met de betrokken leerlingen en de mentor informeren.

Taken mentor

De mentor is het eerste aanspreekpunt op school voor leerlingen, ouders en medewerkers. Bij signalering van een pestincident door een medewerker wordt dit direct gemeld aan de mentor.

- **Gesprekspartner:** Voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en medewerkers over pestincidenten.
- **Initiatiefnemer:** Actief het gesprek starten wanneer er sprake lijkt van pesten.
- **Uitvoering stappenplan:** Het stappenplan voor aanpak van pestgedrag in werking stellen en uitvoeren.
- **Preventie:** Toepassen van pestpreventieve maatregelen binnen de mentorklas.

Taken Jaarlaagcoördinator (JLC)

De jaarlaagcoördinator speelt een verbindende rol tussen mentoren, teamleiders en ondersteunende functies bij het signaleren en aanpakken van pestgedrag. De JLC bewaakt de voortgang en zorgt voor een consistente uitvoering van het pestprotocol binnen de jaarlaag.

- **Coördinatie:** Overzicht houden van alle pestsituaties binnen de jaarlaag, toezien op registratie in Somtoday en toezien op het in werking stellen van anti-pestprotocol.
- **Ondersteuning en advies:** Mentoren ondersteunen bij gesprekken en vervolgstappen, door samen gesprekken te voeren, sparringpartner te zijn van mentor en/of te adviseren over passende interventies. Daarnaast inschakelen van APC of ondersteuningsteam indien nodig.
- **Communicatie:** Informeren van teamleider en directie bij ernstige of structurele pestsituaties. Zorgdragen voor transparante communicatie richting ouders en team in samenwerking met mentor.
- **Preventie en beleid:** Bewaken van een positief klassenklimaat binnen de jaarlaag, signaleren van trends en knelpunten en deze bespreken in teamoverleg.

Taken APC (antipestcoördinator)

De antipestcoördinator is verantwoordelijk voor het coördineren van alle activiteiten rondom het beëindigen van pestsituaties op school.

- **Aanspreekpunt:** Fungeren als herkenbaar aanspreekpunt voor ouders en medewerkers met betrekking tot de pestaanpak van de school.
- **Advies en ondersteuning:** Adviseren van mentoren bij het stoppen van pesterijen in de klas.
- **Preventie:** Ontwikkelen en delen van preventieve aanpak welke ingezet kan worden door mentoren (bijvoorbeeld tijdens coachuren, week tegen pesten).
- **Klassenklimaat:** Geven van adviezen voor een positief klassenklimaat, zowel preventief als bij bestaande pestsituaties.
- **Protocolbewaking:** Zorgen voor naleving van het anti-pestprotocol.
- **Rapportage:** Twee keer per schooljaar rapporteren aan de veiligheidscoördinator over de stand van zaken rondom pesten (analyse geregistreerde incidenten SOM-today maakt hier onderdeel van uit).
- **Informerende:** Medewerkers informeren over het anti-pestprotocol en op afroep teams ondersteunen bij werkwijze, handelingsaanpak en preventie.

In de bijlage is meer informatie te vinden over een passende houding van de docent/mentor t.a.v. (het voorkomen van) pestgedrag.

Bijlagen

Stroomschema

Houding mentor/docent

- De grondhouding van de docent bepaalt de geloofwaardigheid bij aanpak pesten: wanneer de docent altijd correct en respectvol handelt, zullen zijn/haar interventies door leerlingen serieus genomen worden.
- De manier van omgaan met elkaar, van alle mensen binnen de schoolgemeenschap, is bepalend voor het slagen van een anti-pestprotocol.
- Wanneer positief en verantwoordelijk gedrag normaal is, zal iedereen het logisch vinden, dat pesten er niet bij hoort.
- Werken aan een goede groepssfeer is erg belangrijk: in een goede groep kan iedereen meer tot zijn recht komen en zal pesten minder vaak voorkomen. Een goed mentoraat met veel aandacht voor het welbevinden van alle mentorleerlingen is daarbij noodzakelijk.
- In vrije situaties is het van belang dat docenten extra alert zijn. Er wordt van de docent verwacht dat zij dan observeren hoe interacties tussen leerlingen gaan. Zo kunnen zorgelijke signalen eerder duidelijk worden.

Preventieve aanpak ter voorkoming van pesten bestaat o.a. uit:

- het streven naar een goed pedagogisch klimaat.
- het bieden van veiligheid en geborgenheid aan leerlingen.
- het regelmatig aandacht schenken aan het onderwerp pesten in een teamoverleg en binnen de klassen.
- De gouden weken in brugklas PRO en vmbo dragen bij aan een positief klassenklimaat.
- SOVA lessen/ lessen rots & water, geïntegreerd in het lesprogramma dragen bij aan het beter leren omgaan met jezelf en de ander.
- het duidelijk maken aan leerlingen, dat signalen van pesten doorgegeven moeten worden aan de mentor.
- het door de mentor samen met de leerlingen opstellen van gedragsregels en het maken van afspraken i.v.m. het toezien op naleving daarvan.
- het werken van iedere docent, in het bijzonder van de mentor, aan een positieve groepsvorming.
- Week tegen pesten.

Plagen vs. Pesten

Plagen

- Gaat over en weer, zonder kwade bedoelingen.
- Duurt kort, is grappig voor iedereen.
- Geen vaste rollen, geen blijvende gevolgen.

Pesten

- Herhaald en doelgericht kwetsen.
- Machtverschil: één of meer tegen één.
- Slachtoffer wordt buitengesloten, kan zich vaak niet verdedigen.
- Pesten is gemeen en heeft vaak psychische of lichamelijke gevolgen.

Plagen	Pesten
Spontaan, onschuldig	Systematisch en gemeen
Geen machtsverschil	Machtsongelijkheid
Geen blijvend effect	Lichamelijke / psychische schade
Tussen gelijken	Eén tegen groep
Grappig voor iedereen	Eén persoon is slachtoffer

Betrokkenen bij pesten

- **Pester:** Lijkt stoer, vaak onzeker, zoekt macht en bevestiging.
- **Gepeste:** Anders dan de groep, vaak stil en kwetsbaar, weinig sociale steun.
- **Middengroep:** Heeft veel invloed. Wie stilzwijgt, laat het doorgaan. Wie ingrijpt, kan pesten stoppen.

DIGITAAL PESTEN

Digitaal pesten (cyberpesten)

- Pesten via sociale media of apps, vaak anoniem.
- Kan constant doorgaan, moeilijk te ontkomen.

Voorbeelden:

- Beledigende berichten of dreigementen.
- Sexting of verspreiden van privéfoto's.
- Nepaccounts of bangalijsten.

Voorkomen:

- Voeg alleen bekenden toe, geef nooit je wachtwoord.
- Denk goed na voor je iets online zet.
- Log uit op openbare computers.

Als je digitaal gepest wordt:

- Blokkeer de dader, negeer berichten.
- Bewaar bewijs (screenshots).
- Vertel een volwassene die je vertrouwt.
- Bij ernstige gevallen: doe aangifte bij de politie.